

DANIEL

8:1-9:23

Het visioen van de Griekse rijken en Daniëls
gebed om herstel

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/daniel/8-1-9-23

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Achtergrond en doel van Daniëls visioen	4 min	4
2	Het visioen in Susan	2 min	6
3	De ram: Medië en Perzië	3 min	7
4	De bok en Alexander de Grote	3 min	8
5	Alexanders rijk verdeeld onder vier generaals	4 min	11
6	Antiochus vervolgt de Joden	4 min	13
7	De kleine hoorn en de vervolgte gelovigen	3 min	14
8	Antiochus ontwijdt Gods heiligdom	2 min	16
9	De 2300 avonden en morgens	5 min	17
10	Gabriël verklaart de tijd van het einde	4 min	19
11	De opkomst en ondergang van Antiochus	3 min	21
12	Daniël verzegeld, Openbaring niet	2 min	23
13	Jeremia's zeventig jaar ballingschap	2 min	24
14	Openbaring vervangt de Schrift niet	2 min	26

15	Daniël bidt om herstel	2 min	27
16	Belijdenis namens heel Israël	2 min	28
17	Jeruzalems verwoesting en Gods rechtvaardigheid	2 min	30
18	Bidden om de eer van Gods naam	4 min	32
19	Gabriël brengt inzicht in de zeventig weken	2 min	35
	Om verder te lezen		36

1

Achtergrond en doel van Daniëls visioen

We gaan nu naar Daniël, hoofdstuk 8. In het vorige visioen, in hoofdstuk 7, en ook in hoofdstuk 2, stonden vier wereldrijken centraal. De twee middelste waren het Medisch-Perzische Rijk en het Griekse Rijk. Het eerste van de vier was Babel, dat werd veroverd door Medië-Perzië. Dat werd later veroverd door Alexander de Grote en het Griekse Rijk. Uiteindelijk werd dat rijk door de Romeinen veroverd. Maar tussen het Babylonische Rijk en het Romeinse Rijk vonden interessante historische gebeurtenissen plaats. Het is dat gedeelte van de geschiedenis dat wordt voorzeggd in het visioen dat in Daniël 8 wordt gegeven.

We krijgen twee dieren. Een ram en een bok staan centraal in het eerste deel van dit visioen. Ze komen overeen met de beer en het luipaard uit het vorige hoofdstuk, en met de zilveren borst en de bronzen buik uit hoofdstuk 2. Het zijn het tweede en het derde van de vier koninkrijken die we al twee keer eerder hebben kunnen bekijken.

Het Babylonische Rijk wordt in dit visioen eigenlijk niet genoemd. Waarschijnlijk komt dat doordat het einde van het Babylonische Rijk al in zicht was toen Daniël het visioen kreeg. Het Perzische Rijk was het volgende wat aan de horizon verscheen. Dit visioen werd gegeven in het derde regeringsjaar van koning Belsazar, en Belsazar regeerde veertien jaar. Dit was dus ongeveer tien jaar voor de val van Babel. Blijkbaar stond het noodlot van Babel al zozeer vast dat het niet eens nodig was Babel in dit visioen ter sprake te brengen. Het visioen kijkt naar het volgende rijk, het Perzische.

Maar de nadruk zal niet zozeer liggen op het Perzische of het Griekse Rijk als zodanig. We zullen kort kijken naar het bestaan en de veroveringen van Alexander de Grote, maar hij wordt vrij snel gepasseerd. Zijn vier generaals en hun opvolgers zullen centraal staan, want zij waren het die de Joden veel meer beïnvloedden.

We zijn nu bij ons eerste hoofdstuk in het Hebreeuws, in tegenstelling tot de Aramese hoofdstukken die het eerdere deel van het boek hebben gedomineerd. Hoofdstuk 1 was een Hebreeuws hoofdstuk, maar de volgende zes hoofdstukken, tot en met hoofdstuk 7, zijn in het Aramees geschreven. Het lijkt erop dat het onderwerp van die zes hoofdstukken van internationaal belang was: de heidense volken. We hadden de vier koninkrijken in hoofdstuk 2 en de vier koninkrijken in hoofdstuk 7. De tussenliggende hoofdstukken gingen over heidense koningen enzovoort. Die werden geschreven in het Aramees, de meer diplomatieke, internationale taal.

Maar de gedeelten die meer rechtstreeks met de Joden te maken hebben, zijn in het Hebreeuws geschreven. Dit is sinds hoofdstuk 1 het eerste hoofdstuk dat in het Hebreeuws is geschreven. Hoewel het over het Perzische en het Griekse Rijk spreekt, dient dat slechts als aanloop naar het eigenlijke onderwerp: hoe de opvolgers van Alexander de Grote het lot van de Joden een tijdlang nadelig zouden beïnvloeden, voordat het Romeinse Rijk kwam.

Dat wil zeggen: tijdens het voortbestaan van het Griekse Rijk na Alexanders dood en vóór de komst van het Romeinse Rijk was er een tijd die voor de Joden zeer moeilijk was. Dat gold vooral onder één bepaalde koning, Antiochus Epiphanes, oftewel Antiochus IV. Hij is zo belangrijk dat hij dit hoofdstuk behoorlijk beheerst. Maar in bepaalde opzichten zal hij ook een later visioen, in hoofdstuk 11, beheersen. Daar wordt nog uitvoeriger op hem ingegaan.

Hij was in de tweede eeuw vóór de tijd van Christus een zeer belangrijke vijand van de Joden. Er wordt zo veel over hem gezegd, en zo veel daarvan is tot in de bijzonderheden nauwkeurig, dat vooral de aandacht voor Antiochus Epiphanes in de hoofdstukken 8 en 11 sceptici ertoe heeft gebracht te zeggen: ‘Dit boek moet in de tweede eeuw voor Christus zijn geschreven, zeker nadat Antiochus was verschenen. Hoe kon de schrijver anders zo veel over hem weten?’

De traditionele opvatting is natuurlijk dat hij van hem wist op dezelfde manier waarop Jesaja van Cyrus wist, tweehonderd jaar voordat die Babel veroverde, namelijk door profetisch inzicht. Maar deze passage kijkt veel verder dan de tijd waarin Daniël leefde, naar een tijd drieënhalve eeuw later.

2

Het visioen in Susan

Hoofdstuk 8 begint:

In het derde jaar van de regering van koning Belsazar verscheen mij een visioen, te weten aan mij, Daniël, na het visioen dat mij eerst verschenen was.

DANIËL 8:1

Het eerste dat hij kreeg, was eigenlijk een droom, en hier krijgt hij een visioen. Maar nogmaals, we zijn nu in dat gedeelte van de hoofdstukken waarin het niet de dromen van Nebukadnezar zijn die ons bezighouden. Daniël ontvangt nu zelf openbaringen. De visioenen in deze tweede helft van het boek zijn de visioenen die Daniël kreeg.

Dit was blijkbaar geen droom, maar een visioen. Wat is het verschil tussen een droom en een visioen? Wanneer je droomt, slaap je. Voor zover ik weet, is dat het enige verschil. Als je een droom in de Bijbel beschrijft, een profetische droom, of als je een visioen beschrijft, klinkt de beschrijving precies hetzelfde. Het verschil lijkt te zijn dat iemand slaapt wanneer hij droomt, en niet noodzakelijkerwijs slaapt wanneer hij een visioen krijgt.

Ik zag in dat visioen — het gebeurde namelijk toen ik het zag, dat ik in de burcht Susan was, die zich in het gewest Elam bevindt — ik zag nu in dat visioen dat ik bij het Ulaikanaal was.

DANIËL 8:2

Susan is de stad die de Grieken Susa noemen, en het was een van de hoofdsteden van het Perzische Rijk. Daniël was daar niet noodzakelijkerwijs echt. Hij zei dat hij daar in de droom of het visioen was. Hij zag zichzelf daar. Nu zou dit een van de hoofdsteden van het Perzische Rijk worden. Dat zou de reden kunnen zijn waarom het visioen hem

daar plaatst, want het visioen begint met de veronderstelling dat de Perzische periode is aangebroken. Maar die was in Daniëls tijd, in het derde jaar van koning Belsazar, nog niet aangebroken.

3

De ram: Medië en Perzië

Ik sloeg mijn ogen op, en ik zag, en zie, er stond een ram voor het kanaal. Hij had twee hoorns. Die twee hoorns waren hoog, maar de ene was hoger dan de andere, en de hoogste kwam het laatst tevoorschijn.

DANIËL 8:3

We zullen zien dat dit later ondubbelzinnig voor ons wordt aangeduid als het Medisch-Perzische Rijk. Er wordt ons werkelijk verteld dat de ram het Medisch-Perzische Rijk is, wanneer er een verklaring wordt gegeven. Verderop, in vers 20, staat:

De ram met de twee hoorns die u gezien hebt, dat zijn de koningen van Medië en Perzië.

DANIËL 8:20

De twee horens zijn dus Medië en Perzië. De ene horen was hoger, maar kwam als tweede op. De ene groeide eerst, en de tweede groeide hoger op. Dat komt doordat Perzië minder oud was. De Meden waren ouder dan de Perzen. De Perzen kwamen dus later op, maar zij werden belangrijker. Hoewel we spreken over het Medisch-Perzische Rijk, kunnen we het ook bijna het Perzische Rijk noemen. De eerste veroveraar van dat

rijk die Babylon veroverde, was een Pers: Cyrus. De twee horens stellen dus de Meden en de Perzen voor. De grotere horen stelt de Perzen voor. Die kwam later op dan de Meden. De Meden waren ouder.

Ik zag dat de ram met de hoorns naar het westen stootte, naar het noorden en naar het zuiden. Geen enkel dier kon tegen hem standhouden, en er was niemand die uit zijn macht kon redden. Hij deed naar eigen goeddunken en maakte zich groot.

DANIËL 8:4

Zoals Nebukadnezar dat eerder had gedaan, zo was Cyrus op een later tijdstip de nieuwe macht, die elk gebied veroverde. Er wordt gesproken over westwaarts, noordwaarts en zuidwaarts. Dit zijn de richtingen waarin Perzië oprukte. Ze trokken niet zozeer naar het oosten. Ze veroverden het Babylonische Rijk in het westen. Bedenk dat Jesaja Cyrus aanduidt als een roofvogel die uit het oosten komt, en hij trekt westwaarts, noordwaarts en zuidwaarts. De westelijke gebieden die hij veroverde, waren Babylon, Syrië en Klein-Azië. Babylon was het belangrijkste, maar daar waren ook de gebieden die onder Babylon vielen: Syrië en Klein-Azië. Syrië ligt in het Midden-Oosten. In noordelijke richting veroverde hij Armenië en het gebied rond de Kaspische Zee. In zuidelijke richting veroverde hij natuurlijk Egypte en Ethiopië. Het Perzische Rijk rukte dus in deze drie richtingen op en veroverde gebieden.

4

De bok en Alexander de Grote

Ík bleef opletten — en zie, er kwam een geitenbok aan, vanuit het westen, over heel het aardoppervlak, zonder de aarde aan te raken. De bok had tussen zijn ogen een opvallende hoorn.

DANIËL 8:5

Griekenland ligt ten westen van Perzië, dus hij komt uit een ander gebied. Als deze profetie of dit visioen inderdaad in het derde jaar van koning Belsazar werd gegeven, zoals er staat, dan was dit lang voordat deze geitenbok ooit op het toneel verscheen. Dat hij uit het westen zou komen en de loopbaan zou hebben die hij heeft, is een van de opmerkelijke kenmerken van Daniëls profetie: de zeer gedetailleerde toekomst die hij voorzag.

Bedenk dat hij in het vorige hoofdstuk het luipaard met vier vleugels was. De vier vleugels spreken van de snelheid van zijn veroveringen. Hier is zijn snelheid zo groot dat hij praktisch vliegt. Hij raakt zelfs de grond niet. Het verwijst naar de snelheid waarmee hij opkwam en zijn veroveringen uitvoerde.

In vers 21 wordt ons verteld — en we springen zo meteen even vooruit om dit inzicht te krijgen:

En de harige geitenbok is de koning van Griekenland, en de grote hoorn die tussen zijn ogen zat, dat is de eerste koning.

DANIËL 8:21

De Engelse vertaling die hier wordt besproken, heeft bij de geitenbok ‘het koninkrijk Griekenland’, waar de aangehaalde Nederlandse vertaling ‘de koning van Griekenland’ heeft. De grote hoorn wordt vervolgens als de eerste koning aangeduid, en dat was natuurlijk Alexander, de veroveraar die het Perzische Rijk veroverde. We hoeven dus niet te gissen naar de identiteit van de geitenbok en zijn grote hoorn. Die wordt ons uitdrukkelijk meegedeeld.

Wat echter interessant is, is dat aan Daniël uitdrukkelijk verteld kon worden dat het Perzische Rijk veroverd zou worden door het Griekse Rijk. Dat gebeurde pas aan het eind van de vierde eeuw voor Christus — rond 330 voor Christus — ongeveer twee eeuwen na Daniëls tijd. In Daniëls tijd vormden de Griekse gebieden geen geduchte macht. Perzië wel. Maar zelfs om te voorspellen dat de Perzen het volgende rijk na Babylon zouden zijn, was profetisch inzicht nodig.

Maar we hebben deze geitenbok, en hij verovert alles. De opvallende horens is Alexander de Grote.

Hij kwam tot bij de ram met de twee hoorns, die ik had zien staan voor het kanaal, en schoot met zijn grimmige kracht op hem af. Ik zag hoe hij, vlak bij de ram gekomen, zich tegen hem verbitterde, de ram een stoot gaf en zijn beide hoorns brak. In de ram was geen kracht om tegen hem stand te houden. De bok wierp hem tegen de grond en vertrapte hem, en er was niemand die de ram uit zijn macht kon redden.

DANIËL 8:6-7

Alexander was zo machtig dat niemand hem kon tegenhouden. Dat gold, ook al was de ram in de dagen van Cyrus onverslaanbaar, onweerstaanbaar en niet te stuiten geweest. Het Perzische Rijk was tegen deze tijd verzwakt. Nu was Alexanders tijd gekomen, en op dit specifieke moment kon niemand hem tegenhouden.

5

Alexanders rijk verdeeld onder vier generaals

De geitenbok maakte zich uitermate groot. Maar toen hij machtig geworden was, brak de grote hoorn af en in plaats daarvan kwamen er vier opvallende op, overeenkomstig de vier wind streken van de hemel. Uit één ervan kwam een kleine hoorn tevoorschijn, die uitzonderlijk groot werd, naar het zuiden toe, naar het oosten toe en naar het Sieraad land toe. Hij werd groot, tot aan het leger van de hemel. Van dat leger, namelijk van de sterren, liet hij er sommige ter aarde vallen en vertrapte ze. Hij maakte zich groot tot aan de Vorst van dat leger. Het steeds terugkerende offer werd aan Deze ontnomen en Zijn heilige woning neergeworpen. En het leger werd overgegeven vanwege de afvalligheid tegen het steeds terugkerende offer, en hij wierp de waarheid ter aarde. Hij deed het en het gelukte.

DANIEL 8:8-12

Nu werd de eerste hoorn, de opvallende hoorn, die Alexander de Grote voorstelt, afgebroken. Dat is de dood van Alexander. Alexander stierf heel jong. Sommigen zeggen dat hij zichzelf dooddronk. Sommigen zeggen dat hij aan een geslachtsziekte stierf. Sommigen zeggen dat hij in wezen de wil om te leven had verloren, omdat hij de hele wereld had veroverd en nog maar 33 jaar oud was, en er geen werelden meer te veroveren waren. Er waren geen uitdagingen meer. Hij was bezeten van veroveringen en had volgens mij alles al veroverd, zelfs tot in India, geloof ik. Als jonge man had hij werkelijk wonderbaarlijke dingen tot stand gebracht bij de verovering van de wereld, maar toen stierf hij, nog jong.

Zijn zonen volgden hem niet op. Ze werden zelfs vermoord, en zijn vier generaals verdeelden zijn rijk onder elkaar. We zullen niet uitvoerig ingaan op het verhaal van hoe dit gebeurde, maar het staat vast dat mannen die onder Alexander hadden

gediend, koning werden over verschillende delen van Alexanders rijk. Eerst wedijverden ze met elkaar. Ze wilden uiteraard allemaal de volgende Alexander zijn, maar toen ze daar niet werkelijk in konden slagen, kwamen ze tot een verdeling van het land in verschillende gebieden. Het Griekse Rijk werd daarom in vieren verdeeld onder deze vier generaals.

Hun namen zijn Cassander, die over Macedonië regeerde, en Antigonus, gespeld A-N-T-I-G-O-N-U-S, die over Klein-Azië regeerde. Seleucus, die oorspronkelijk onder Ptolemaeus diende, ging uiteindelijk in Syrië regeren. En Ptolemaeus, in het Engels gespeld met een niet-uitgesproken P, P-T-O-L-E-M-Y, regeerde in Egypte.

Cassander en Antigonus hadden niet rechtstreeks met de Joden te maken, omdat zij in Macedonië en Klein-Azië regeerden. Daarom verdwijnen ze al snel uit beeld en zijn ze niet echt van groot belang voor wat ons nu bezighoudt. Niet dat ze in hun eigen tijd niet belangrijk waren, maar voor de Joden zijn ze niet belangrijk. Maar Seleucus, die in Syrië ten noorden van Israël regeerde, en Ptolemaeus, die in Egypte ten zuiden van Israël regeerde, voerden vaak oorlog tegen elkaar. Zij en hun opvolgers deden dat, uiteraard. En Israël lag natuurlijk tussen hen in. Ze moesten dus niet alleen door Israël trekken om elkaar aan te vallen, maar wilden om strategische redenen ook de macht over Israël hebben.

Gedurende ongeveer de eerste honderd jaar na de dood van Alexander stond Israël, of Palestina, zoals het werd genoemd, onder de macht van de Ptolemeeën. De koningen in Egypte na de generaal Ptolemaeus, zijn opvolgers, werden Ptolemaeus II, Ptolemaeus III, Ptolemaeus IV, Ptolemaeus V enzovoort genoemd. Alle koningen die Ptolemaeus vanaf die tijd in Egypte opvolgden, droegen de naam Ptolemaeus.

In het noorden, in Syrië, werden de koningen na Seleucus Seleucus of Antiochus genoemd. Seleucus I werd bijvoorbeeld opgevolgd door Antiochus I. Hij werd opgevolgd door Seleucus II, en daarna komt Antiochus II, enzovoort. Er was dus gedurende een lange periode een reeks koningen in Syrië en een reeks koningen in Egypte, terwijl er conflicten waren over wat, voor zover het de Joden betrof, hun land was.

6

Antiochus vervolgt de Joden

Ongeveer honderd jaar na Alexanders dood hadden de Joden betrekkelijke vrede en rust, omdat Ptolemaeus over hen regeerde. Uiteraard waren er twee of drie generaties later oorlogen tussen Ptolemaeus en Seleucus, of natuurlijk tussen hun opvolgers. Deze oorlogen hadden zeer zware gevolgen voor de Joden. In het bijzonder trad er een afstammeling van Seleucus naar voren die Antiochus IV werd genoemd. Hij is degene die Antiochus Epiphanes wordt genoemd.

Epiphanes was eenvoudigweg een bijnaam die hij zichzelf gaf. Het betekent de glorieus of de illustere: Antiochus de Stralende. Zijn vijanden maakten daar een woordspeling op. Ze noemden hem Antiochus Epimanes, wat Antiochus de Waanzinnige betekent. Epimanes en Epiphanes klinken enigszins hetzelfde. Hij noemde zichzelf Antiochus de Stralende, de Glorieus, de Illustere. Zijn vijanden noemden hem Antiochus de Waanzinnige.

Hij was een tiran en bezorgde de Joden werkelijk grote moeilijkheden. We zullen in hoofdstuk 11 meer over hem zeggen. Enkele heel specifieke dingen over hoe hij aan de macht kwam, wat hem kwaad maakte enzovoort, zullen in hoofdstuk 11 aan de orde komen. Maar voor nu is het voldoende om te zeggen dat hij een bijzonder monsterlijke tiran was, net zoals Adolf Hitler dat in de ogen van de Joden was.

Het belangrijkste was dat Antiochus Epiphanes in zijn tijd de aanbidding van Jahweh en de naleving van de wet van Mozes in Israël verbood. Hij stelde de doodstraf op het bezit van de Thora, op het besnijden van je kinderen en op het onderhouden van de sabbat. Met andere woorden, alle dingen die kenmerkend waren voor het jodendom en waarvan gewetensvolle Joden niet konden afzien, werden redenen om de doodstraf op te leggen.

De druppel die de emmer deed overlopen, was dat Antiochus in de Joodse tempel een altaar voor Zeus oprichtte en daar een varken offerde. Een varken was een onrein dier. Je mocht er niet eens een de tempel binnenbrengen, laat staan het aan Zeus offeren in de tempel van Jahweh. Daardoor kwamen de offers stil te liggen. De Joden hielden op offers te brengen in de tempel, omdat die verontreinigd was. Ze wilden het altaar niet

meer gebruiken voordat ze de tempel konden reinigen. Maar daarvoor moesten ze Antiochus en de Syriërs over wie hij heerste en die hen bezet hielden, verdrijven. Er kwam een opstand, waarover we in hoofdstuk 11 meer zullen lezen. Die opstand werd soms de Makkabese Opstand genoemd. Ik zal je daar meer over vertellen wanneer we bij hoofdstuk 11 komen. Door die opstand waren de Joden in staat de strijdkrachten van Antiochus in hun land te verslaan, de Syrische strijdkrachten te verdrijven en de tempel opnieuw in te wijden, drie jaar nadat hij verontreinigd was.

Dit is voor de Joden een belangrijke reden om feest te vieren. Natuurlijk is de verontreiniging van de tempel door Antiochus een enorme heiligschennis, en daarom wordt hij als een heel, heel, heel slecht mens beschouwd. Hij doodde niet alleen de Joden, slachtte niet alleen de trouwe Joden af en verbood niet alleen hun godsdienst, maar hij verontreinigde ook hun tempel. Met andere woorden, hij deed ergere dingen dan Hitler, hoewel hij uiteraard lang niet zo veel mensen doodde als Hitler. Maar wat de betekenis van zijn daden betreft, was hij als een tweede Adolf Hitler, en zo herinneren de Joden zich hem zo ongeveer.

De Makkabese Opstand bevrijdde Israël van de Syrische overheersing, van Antiochus, en herstelde het gebruik van de tempel. Wanneer de Joden Chanoeka vieren, is dat misschien niet het belangrijkste feest van de Joden. Maar het is waarschijnlijk wel het feest waarmee wij het meest vertrouwd zijn, omdat het ongeveer in dezelfde tijd als Kerst valt. Ze herdenken dan het herstel van de tempel in de dagen van de Makkabeeën en de herovering van de tempel na de ontwijdingen door Antiochus.

7

De kleine hoorn en de vervolgte gelovigen

Nu dat gezegd is, kunnen we precies zien wat hier besproken wordt. Er staat in vers 8 dat de grote hoorn afbrak. In zijn plaats kwamen vier opvallende hoorns op. Dat zijn zijn vier generaals. Vervolgens kwam er in vers 9 uit een van hen, dat wil zeggen uit Seleucus, uit de Seleucidische dynastie, een kleine hoorn voort. Dat zal Antiochus Epiphanes zijn, Antiochus de Vierde, die buitengewoon groot werd naar het zuiden, naar het oosten en naar het Sieraadland.

Het zuiden zou Egypte zijn. Hij voerde oorlog tegen Egypte, tegen de Ptolemaeën van zijn tijd. Het oosten verwijst naar Parthië, waar hij eveneens oorlog voerde, en het Sieraadland zou Palestina of Israël zijn. Dit zijn de gebieden waarmee hij in oorlog was. En hij, dat wil zeggen de hoorn, Antiochus Epiphanes, groeide tot aan het leger van de hemel. Hij wierp sommigen van het leger en van de sterren op de aarde neer en vertrapte hen.

Dit verwijst natuurlijk niet naar letterlijke sterren. Wat hij vertrapte, waren mensen. Als reactie op zijn onderdrukkende wetten tegen het jodendom waren er godvrezende Joden die zich tegen hem verzetten of zijn wetten eenvoudigweg negeerden. Ze gingen gewoon door met de besnijdenis, met het houden van de sabbat enzovoort, ook al doodde hij hen daarom. Zij werden de Chassidim genoemd. Ze vormden een beweging van vrome Joden die als reactie ontstond en die hun geloof zouden blijven bewaren, zelfs als dat hun het leven kostte. En dat gebeurde ook. Hij doodde hen. Dit zijn de sterren die door hem werden vertrappt.

In Daniël hoofdstuk 12, vers 3, staat:

De verstandigen zullen blinken als de glans van het hemelgewelf, en zij die er velen rechtvaardigen, als de sterren, voor eeuwig en altijd.

DANIËL 12:3

In Daniël zijn stralende sterren dus als degenen die mensen tot gerechtigheid brengen, mensen die godvrezend zijn. Zo verwijzen ook deze sterren, die Antiochus op de aarde neerwierp en vertrapte, naar de Chassidim die hij vervolgde.

Trouwens, de beweging van de Farizeeën is blijkbaar uiteindelijk voortgekomen uit de beweging van de Chassidim. Een beweging die heel trouw aan God begon, raakte sterk geïnstitutionaliseerd, wettisch en huichelachtig, enzovoort. Zo gaat het meestal met kerkgenootschappen, en dat is wat er met hen gebeurde.

8

Antiochus ontwijdt Gods heiligdom

In vers 11 staat dat hij zich zelfs verhief tot de Vorst van het leger. De Vorst van het leger is waarschijnlijk een verwijzing naar God, hoewel het een nogal nederige titel voor God lijkt: een vorst. Maar het woord 'vorst' betekent in het Hebreeuws een heerser. Dus de Heerser van de legermachten. De legermachten kunnen hier Gods legermachten zijn, waarmee de engelen bedoeld kunnen zijn. Ook zouden er de Hebreeuwse legers of de sterren mee bedoeld kunnen zijn, of iets anders. Het achterhalen van de betekenis van de titel is niet het belangrijkste.

Maar dit is blijkbaar een verwijzing naar God, want aan het einde van dit vers staat:

De plek van zijn heiligdom werd verwoest.

Dat is de tempel, en 'Zijn' zou terugverwijzen naar God. God is Degene Wiens heiligdom wordt vertrapt, de Vorst van de legermachten. Antiochus verzette zich dus in wezen niet alleen tegen het Joodse volk. Hij verzette zich tegen hun God. Hij profiteerde niet alleen van hun zwakheid en onderdrukte hen. Hij bond de strijd aan met hun God, de Vorst van de legermachten. En hij verontreinigde Zijn heiligdom en wierp het neer, zodat het dagelijkse offer werd weggenomen. Dit is natuurlijk het heidense offer dat hij bracht, waardoor er tijdelijk een einde kwam aan het offerstelsel en de beoefening daarvan. Dat is wat hier beschreven wordt.

Trouwens, volgens mij zijn alle commentatoren het hierover eens. Dit is niet een van de punten waarover aanhangers van de bedelingenleer van mening verschillen. Historische christenen en aanhangers van de bedelingenleer, iedereen is het hierover eens. Dit is te duidelijk om verkeerd te kunnen identificeren. Het tijdsbestek en de bewoordingen zijn exact. Het gaat heel duidelijk over de activiteiten van Antiochus Epiphanes.

Dat hij de waarheid ter aarde wierp, verwijst er waarschijnlijk opnieuw naar dat hij de trouwe Joden vertrapte die probeerden vast te houden aan de gebruiken die het Woord van God, de wet van God, had geboden. Dat is de waarheid die hij vertrapte en ter aarde wierp.

9

De 2300 avonden en morgens

Vers 13:

Toen hoorde ik een heilige spreken, en een heilige zei tegen de Ongenoemde Die sprak: Hoelang zal het visioen van het steeds terugkerende offer en de verwoestende afvalligheid gelden, en hoelang zal zowel het heiligdom als het leger overgegeven worden om vertrapt te worden?

DANIËL 8:13

Hier lijkt gevraagd te worden hoelang Antiochus Epiphanes het offerstelsel zal onderbreken. Het antwoord daarop was in de concrete geschiedenis bijna precies drie jaar. Maar het antwoord dat hij krijgt, is 2300 dagen:

Hij zei tegen mij: Tot tweeduizend driehonderd avonden en morgens. Dan zal het heiligdom in rechten hersteld worden.

DANIËL 8:14

Antiochus ontwijdt het heiligdom. Het offerstelsel wordt stilgelegd, maar daarna wordt het door de Makkabeeën gereinigd en hervat. Er wordt gezegd dat die periode 2300 dagen duurt. Als je dat letterlijk neemt, is dat aantal dagen ongeveer zes jaar en vijf of zes maanden. Sommige commentatoren zeggen dat dit de tijdsduur is waarin Antiochus de Joden vervolgde. Ik kwam dit bijvoorbeeld tegen bij John MacArthur, in zijn commentaar. Dat kan waar zijn. Hij noemde daadwerkelijk enkele datums en zei dat dit het precieze aantal dagen is. Niet veel commentatoren zijn hem hierin gevolgd, maar als hij gelijk heeft, is dat een heel exacte vervulling. Hij noemde daadwerkelijk de dag van de maand, het jaar, enzovoort, waarop Antiochus hun problemen begon te bezorgen.

Maar ik weet niet honderd procent zeker of we gemakkelijk een precies moment kunnen vaststellen waarop hun problemen met hem begonnen. Er moet een bepaalde gebeurtenis zijn geweest waarbij hij daar alles vertrapte. Hij viel bij één gelegenheid de Ptolemaeën in Egypte aan. In Egypte werd hij tegengehouden door de Romeinse vloot, waardoor hij naar huis moest terugkeren zonder Egypte te veroveren. Hij was woedend en trok via Palestina terug. Daar richtte hij veel schade aan, waarbij hij mensen doodde en dat soort dingen deed. Dat zou het punt kunnen zijn vanwaar deze periode wordt gerekend. Maar het daadwerkelijk stopzetten van de offers duurde niet zes jaar en nog wat. Het duurde maar drie jaar.

Veel commentatoren die hier drie jaar in plaats van zes jaar van proberen te maken, hebben erop gewezen dat het woord 'dagen' in deze specifieke passage niet het woord *yamim* is, het normale Hebreeuwse woord voor dagen. In het Hebreeuws staat er feitelijk dat er 2300 'avonden, morgens' zullen zijn. Er staat geen 'en' tussen. Er staat niet 'avonden en morgens', maar alleen 'avonden, morgens'. Het wordt hier vertaald met 'days', maar als het letterlijk vertaald werd, zou er 2300 avonden, morgens staan.

Wat ter wereld is de morgen van een avond? Veel commentatoren opperen dat dit niet verwijst naar het aantal dagen, maar naar het aantal dagelijkse offers dat werd onderbroken, dat niet werd gebracht. De Joden hadden 's morgens een dagelijks offer, het voortdurende brandoffer, en 's avonds ook een. Er zou dus elke dag een avondoffer en een morgenoffer zijn. En 2300 van die offers zouden half zoveel dagen betekenen, omdat er twee offers per dag waren. Dan kom je uit op 1150 dagen, in totaal drie jaar en zeventig dagen.

Ik kan je niet zeggen of dat het precieze aantal dagen is, maar drie jaar en zeventig dagen komt ontzettend dicht bij drie jaar. Misschien zijn er feiten die, als we ze kenden, zouden kunnen bevestigen dat dit precies de juiste tijdsduur is. Maar ik heb andere aantallen horen noemen die dicht bij drie jaar liggen. Toch komt drie jaar en zeventig dagen behoorlijk dicht in de buurt, en ik weet niet goed wat ik hiermee moet.

Sommige commentatoren willen er 2300 dagen van maken en dit vereenzelvigen met de hele periode waarin Antiochus de Joden vervolgde. Anderen beperken het tot de periode vanaf de ontwijding van de tempel tot het moment waarop de Makkabese opstand, nadat die erin geslaagd was Antiochus Epiphanes te verdrijven, de tempel

opnieuw inwijdde. Dat zou eerder ongeveer drie jaar zijn, en dat zouden 2300 avonden en morgens zijn. Dat wil zeggen: in half zoveel dagen werden 2300 offers niet gebracht, omdat er normaal gesproken twee per dag waren. Het is natuurlijk een beetje verwarrend. Dit is een van de verzen waarover commentatoren soms echt speculeren of van mening verschillen.

10

Gabriël verklaart de tijd van het einde

Vers 15:

Het gebeurde, toen ik het visioen zag — ik, Daniël — dat ik het probeerde te begrijpen. En zie, er stond iemand voor mij met het uiterlijk als van een man. En ik hoorde een mensenstem tussen de oevers van de Ulai. Hij riep en zei: Gabriël, laat hem daar het visioen begrijpen!

DANIËL 8:15-16

Dit is de eerste keer in de Bijbel dat Gabriël bij name wordt genoemd, en hij wordt nog maar drie andere keren bij name genoemd. Hij zal verderop in Daniël opnieuw worden genoemd, en hij wordt ook in Lukas genoemd als de engel die naar Maria komt om haar iets aan te kondigen. Ik geloof dat hij ook in Mattheüs 1 voorkomt. Hij is de engel die naar Jozef komt en hem over Maria's zwangerschap vertelt. Hoe dan ook, hij wordt niet vaak bij name genoemd, en Daniël ziet hem hier voor het eerst. Hij is eigenlijk een man, een engel, die aan de oever van de Ulai staat, en hem wordt opgedragen deze man Daniël het visioen te laten begrijpen.

Hij kwam naast de plaats staan waar ik stond. Toen hij kwam, werd ik door angst overvallen, en ik wierp me met het gezicht ter aarde. Toen zei hij tegen mij: Begrijp, mensenkind, dat het visioen betrekking heeft op de tijd van het einde.

DANIËL 8:17

Nu, de tijd van het einde waarvan? Ik heb aanhangers van de bedelingenleer deze uitdrukking horen aanhalen, „tijd van het einde”, die ook in andere passages voorkomt, zoals hoofdstuk 12. In plaats van het de tijd van het einde te noemen, noemen zij het einde van de tijd. Maar de uitdrukking „tijd van het einde” is niet hetzelfde als de uitdrukking „einde van de tijd”. Het is de tijd van het einde van iets. Ik zou zeggen dat het de tijd is van het einde van de Griekse overheersing over Israël. Hij bedoelt duidelijk dat dit gaat over iets wat behoorlijk ver in de toekomst ligt. En dat lag het ook.

Trouwens, hij noemde Daniël hier „mensenzoon”, en degene die spreekt is duidelijk de engel Gabriël. Hij spreekt Daniël aan als een mens. Menselijk wezen, dat is wat „mensenzoon” betekent: mens, aardbewoner, sterveling.

Terwijl hij met mij sprak, viel ik in een diepe slaap, met mijn gezicht op de grond. Toen raakte hij mij aan en liet mij opstaan op de plaats waar ik gestaan had.

DANIËL 8:18

Hij viel op zijn gezicht toen hij hem zag en verkeerde daarna blijkbaar in een slaapachtige toestand, misschien een trance.

En hij zei: Zie, ik laat u weten wat er zal gebeuren aan het einde van deze periode van gramschap, want op de vastgestelde tijd zal het einde er zijn.

DANIËL 8:19

Vanwege deze verwijzing naar het einde en de tijd van het einde willen aanhangers van de bedelingenleer deze profetie doorgaans ook doortrekken tot het einde van de wereld. Zij erkennen dat Antiochus Epiphanes beslist in dit visioen voorkomt, maar zij zeggen dat Antiochus Epiphanes een type en een voorafschaduw is van een andere slechte man, die de antichrist zal zijn. Zo maken zij de kleine hoorn in het vorige hoofdstuk tot de antichrist, en vervolgens wordt deze kleine hoorn, die Antiochus Epiphanes is, ook een type van de antichrist. Zo krijgen zij de antichrist op allerlei plaatsen.

Ik zou er echter op willen wijzen dat Daniël tot nu toe nergens ook maar een antichrist heeft genoemd. Het woord „antichrist” betekent iemand die tegen Christus is. De kleine hoorn hier is niet tegen Christus, want Christus is ten tijde van de loopbaan van Antiochus nog niet geboren. Hij was tegen het jodendom. In het verlengde daarvan zouden we kunnen zeggen dat dit tegen Christus is, omdat Christus uit de Joden zou voortkomen. Als je de Joden vernietigt, heb je Christus natuurlijk vóór Zijn geboorte vernietigd. Maar om deze kleine hoorn een toekomstige antichrist te noemen, gaat volgens mij verder dan wat de passage suggereert. Ik denk dat het eenvoudigweg een verwijzing naar Antiochus is.

11

De opkomst en ondergang van Antiochus

Hij zegt in vers 20:

De ram met de twee hoorns die u gezien hebt, dat zijn de koningen van Medië en Perzië.

DANIËL 8:20

Geen van de vier generaals heerste over het hele rijk zoals hij dat had gedaan.

Aan het einde van hun koningschap, wanneer de afvalligen de maat hebben volgemaakt, zal er een meedogenloze koning opstaan, bedreven in slinkse streken.

DANIËL 8:23

Daar heb je het. Het is de laatste tijd van hun koninkrijk, van het Griekse Rijk. Daar verwijst de tijd van het einde naar: het einde van het Griekse Rijk.

Dat is Antiochus.

Zijn kracht zal groot worden, maar niet door eigen kracht. Op wonderlijke wijze zal hij verderf aanrichten, het zal hem gelukken, hij zal het doen. Machtigen zal hij te gronde richten, ook het heilige volk.

DANIËL 8:24

Sommige mensen denken dat „niet door zijn eigen kracht” verwijst naar demonische kracht die hij bezat.

Dat is wat hij deed. Hij vernietigde of vervolgde het heilige volk. Merk op dat er staat dat hij het heilige volk vernietigde. Hij roeide hen niet uit. Zij stierven niet uit. Maar de vernietiging van een volk wordt hier omschreven als een hevige vervolging van dat volk.

Door zijn sluwheid zal hij het bedrog onder zijn hand doen slagen. Hij zal zich in zijn hart verheffen. In hun zorgeloze rust zal hij velen te gronde richten. Ja, tegen de Vorst der vorsten zal hij opstaan, maar zonder mensen hand zal hij gebroken worden.

DANIËL 8:25

Met de Vorst der vorsten wordt blijkbaar God bedoeld. Volgens een verslag in 2 Makkabeeën stierf Antiochus aan een pijnlijke ziekte. Hij stierf dus niet door mensenhand. Hij stierf door een slag van God.

Wat betreft het visioen van de avond en de morgen, wat gezegd is, dat is de waarheid. En u, houd het visioen geheim, want er komen nog vele dagen vóór het gebeuren zal. Ik, Daniël, kon niet meer en was enige dagen ziek. Daarna stond ik op en deed ik weer mijn werk voor de koning. Ik was verbijsterd over het visioen, maar niemand begreep het.

DANIËL 8:26-27

Blijkbaar begreep zelfs Daniël het niet, of misschien begrepen de anderen niet waarom hij zo verbijsterd was. Mogelijk vertelde hij er niets over. Het is moeilijk precies te zeggen wat zijn reactie was en waarom. Als je er een beschrijving van hoort, word je er niet misselijk van, maar misschien zou het zien ervan dat effect wel hebben. Het is moeilijk te beschrijven welk emotioneel effect het had op de man die het visioen zag, behalve dan dat hij dagenlang ziek en verbijsterd was.

12

Daniël verzegeld, Openbaring niet

Het is interessant dat er in vers 26 staat:

Verzegel het visioen, want het gaat over een verre toekomst.

Dat zal ook worden gezegd over zijn visioen in de hoofdstukken 10 en 11. Ook dat moet verzegeld worden, omdat het niet onmiddellijk in vervulling gaat. Maar het is hier interessant dat dit visioen binnen drieënhalve eeuw na de tijd van Daniël in vervulling ging.

En toch lag het zo ver in de toekomst dat hij het moest verzegelen. Zoals ik al eerder aangaf, staat dit in contrast met Openbaring, hoofdstuk 22, vers 10, waar tegen Johannes wordt gezegd:

En hij zei tegen mij: Verzegel de woorden van de profetie van dit boek niet, want de tijd is nabij.

OPENBARING 22:10

Toch vertellen veel mensen ons dat het visioen van Openbaring pas tweeduizend jaar of langer na de tijd van Johannes in vervulling zou gaan. Maar tegen hem werd gezegd dat de tijd nabij was en dat hij het visioen niet moest verzegelen, omdat het zo dichtbij was. En toch, zo wordt ons verteld, zou het nog tweeduizend jaar duren. Maar het visioen van Daniël, dat pas driehonderd jaar later in vervulling zou gaan, lag heel ver in de toekomst. Tegen hem werd gezegd:

Verzegel de profetie. Die zal voorlopig niet in vervulling gaan.

Dus driehonderd jaar is niet erg spoedig, maar sommige mensen willen ons doen geloven dat tweeduizend jaar wel spoedig is. Dat is natuurlijk een van de redenen waarom preteristen over het boek Openbaring geloven wat ze geloven. Vanwege dit soort beeldspraak geloven ze dat het gaat over dingen die inderdaad kort nadat het geschreven was, zijn gebeurd.

13

Jeremia's zeventig jaar ballingschap

De laatste vier verzen van Daniël 9 verdienen een afzonderlijke behandeling. De eerste 23 verzen bestaan grotendeels uit een gebed dat Daniël bidt. Ik wil dat graag lezen en daarna de profetie van de zeventig weken afzonderlijk bespreken. Je zou kunnen zeggen: „Hoe kun je een uur aan die vier verzen besteden?” Je kunt veel langer dan een uur aan deze vier verzen besteden, veel langer.

Laten we nu verdergaan met Daniël 9.

In het eerste jaar van Darius, de zoon van Ahasveros, uit het geslacht van de Meden, die koning gemaakt was over het koninkrijk van de Chaldeeën,

DANIËL 9:1

Dus nu bevinden we ons voor het eerst onder de Perzische heerschappij. Het vorige visioen was in het derde jaar van Belsazar, en dat was minstens tien jaar vóór dit visioen. Er staat:

In het eerste jaar van Darius, en dat is 539 voor Christus, toen Daniël zelf ongeveer 66 of 67 jaar in Babylon was geweest. Zesenzestig of 67 ligt behoorlijk dicht bij zeventig.

Hij zegt:

In het eerste jaar van Darius, de zoon van Ahasveros, uit het geslacht van de Meden, die koning gemaakt was over het koninkrijk van de Chaldeeën, in het eerste jaar van zijn regering, merkte ik, Daniël, in de boeken het aantal jaren op waarover het woord van de HEERE tot de profeet Jeremia gekomen was: zeventig jaar zouden na de verwoesting van Jeruzalem voorbij moeten gaan.

DANIËL 9:1-2

Dat is Darius de Mediër.

Daniël leeft natuurlijk 66 of 67 jaar na het begin van de ballingschap, en hij leest dat die zeventig jaar zal duren. Dat betekent dat het nabij is. Het komt spoedig. Merk op dat hij dit uit Jeremia heeft. Ondanks het feit dat God Daniël zeer gedetailleerde persoonlijke openbaringen gaf, zelfs over aantallen dagen en dergelijke, hoorde hij pas toen hij de Bijbel las hoe lang de ballingschap zou duren. Met andere woorden, zelfs iemand die rechtstreekse openbaringen van God ontvangt, heeft nog steeds iets aan de Bijbel. God vertelt ons niet alles door rechtstreekse openbaring.

14

Openbaring vervangt de Schrift niet

Ik ken inderdaad mensen, vooral sterk charismatische mensen, die geloven dat God vrij vaak tot hen spreekt. Sommigen van hen, niet allemaal, maar sommigen van hen, lijken erop neer te kijken dat je voor informatie naar de Bijbel kijkt. „Ik krijg het gewoon van God. Ik krijg het van de Heilige Geest. Hij openbaart dat aan mij.” Vergeleken met het rechtstreeks ontvangen van openbaringen van God vinden ze het lezen van de Bijbel nogal saai.

Soms hoor je zulke mensen misschien zeggen:

Hij heeft ons namelijk bekwaam gemaakt om dienaars van het nieuwe verbond te zijn, niet van de letter, maar van de Geest; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

2 KORINTHE 3:6

waarmee ze verkeerd begrijpen hoe Paulus die uitspraak gebruikt. Het lezen van de Bijbel, zeggen ze, is de letter. Dat is een dode, dode, dode letter. We hebben vers manna nodig. We hebben voortdurend verse openbaring van God nodig.

Nu, Daniël kreeg die. Daniël kreeg openbaringen van God, maar hij leerde nog steeds dingen uit de Bijbel van zijn tijd die God niet rechtstreeks aan hem openbaarde. Zelfs als iemand wel iets van God hoort door de Heilige Geest, neemt dat zijn behoefte om uit de Schrift te leren niet weg. Het is duidelijk dat Daniël respect had voor Jeremia en diens boek las, misschien als persoonlijke geloofsoefening. Wie zal het zeggen? Maar terwijl hij het las, leerde hij iets uit de boeken, niet uit een droom of een visioen, zoals hij zoveel van de dingen heeft geleerd waarover hij ons heeft verteld. Door het boek Jeremia te lezen, leerde hij dat de ballingschap zeventig jaar zou duren.

15

Daniël bidt om herstel

Er staat:

Ik richtte mijn gezicht tot de Heere God, om Hem te zoeken in gebed en met smeekbeden, met vasten, en in zak en as.

DANIËL 9:3

Hij gaat bidden dat God deze profetie vervult, en dat is interessant. Hij nam niet zomaar aan dat hij, omdat God het had voorzien, achterover kon leunen en het kon zien gebeuren. Hij had gewoon achterover kunnen leunen en kunnen zeggen: „Wel, God, ik zie dat U deze ballingschap over slechts een paar jaar gaat beëindigen. Dank U, Heere. Ik zie daarnaar uit.” En daarna had hij gewoon verder kunnen gaan.

In plaats daarvan vast hij. Hij draagt een rouwgewaad en zit in de as. Hij bidt dat God doet wat God had gezegd dat Hij zou doen. Het is duidelijk dat hij niet vond dat God, enkel omdat Hij iets had voorzien, het wel tot stand zou brengen zonder enige medewerking van Zijn volk. Ik weet niet hoeveel andere Joden misschien deden wat Daniël deed, maar hij was iemand die berouw zou hebben over zijn eigen zonden en over de zonden van het volk. We kennen geen enkele zonde die Daniël ooit heeft

begaan. Ze zijn niet opgeschreven. Maar hij belijdt zijn eigen zonden en de zonde van het volk. En hij bidt dat God Zijn belofte zal vervullen om de Joden uit Babylon te bevrijden.

Ik bad tot de HEERE, mijn God, en deed belijdenis en zei: Och Heere, grote en ontzagwekkende God, Die Zich houdt aan het verbond en de goedertierenheid ten aanzien van hen die Hem liefhebben en Zijn geboden in acht nemen, wij hebben gezondigd, wij hebben onrecht gedaan, wij hebben goddeloos gehandeld, wij zijn in opstand gekomen door af te wijken van Uw geboden en bepalingen. Wij hebben niet geluisterd naar Uw dienaren, de profeten, die in Uw Naam spraken tot onze koningen, onze vorsten en onze vaders, en tot heel de bevolking van het land.

DANIËL 9:4-6

16

Belijdenis namens heel Israël

Daniël had waarschijnlijk wel naar de profeten geluisterd, maar hij rekent zichzelf erbij. Hij ziet zichzelf als solidair verbonden met zijn volk. Misschien spreekt hij als vertegenwoordiger van zijn volk, omdat hij er niet zo zeker van is dat Gods volk, dat

over heel Babel verspreid is, op deze manier bidt, terwijl het dat wel zou moeten doen. Misschien treedt hij voor hen in de plaats en bidt hij namens hen wat zij zouden moeten bidden.

Bij U, Heere, is de gerechtigheid, maar bij ons de schaamte op het gezicht — zo is het heden ten dage bij de mannen van Juda, bij de inwoners van Jeruzalem en bij heel Israël, bij hen die dichtbij zijn en die ver weg zijn, in alle landen waarheen U hen verdreven hebt om hun trouwbreuk, die zij tegenover U gepleegd hebben.

DANIËL 9:7

Dat betekent vernedering.

Heere, bij ons staat de schaamte op het gezicht, bij onze koningen, bij onze vorsten, bij onze vaders, omdat wij tegen U gezondigd hebben. De Heere, onze God, is vol barmhartigheid en menigvuldige vergeving, hoewel wij tegen Hem in opstand zijn gekomen. Wij hebben niet geluisterd naar de stem van de HEERE, onze God, om volgens Zijn wetten te wandelen, die Hij ons gegeven heeft door de hand van Zijn dienaren, de profeten. Maar heel Israël heeft Uw wet overtreden en is afgeweken door niet te luisteren naar Uw stem. Daarom is over ons de vervloeking en de eed uitgegoten die beschreven is in de wet van Mozes, de dienaar van God, want wij hebben tegen Hem gezondigd.

DANIËL 9:8-11

Dat is natuurlijk de vloek van Deuteronomium 28.

Hij heeft Zijn woorden gestand gedaan die Hij gesproken heeft tegen ons en tegen onze richters die ons leiding gaven, door over ons een groot onheil te brengen, dat zich onder heel de hemel nergens heeft voorgedaan zoals zich dat in Jeruzalem voorgedaan heeft.

DANIËL 9:12

17

Jeruzalems verwoesting en Gods rechtvaardigheid

Let hier op de overdrijving, want Jezus gebruikt die ook wanneer Hij in Mattheüs 24 vers 21 vooruitziet naar de verwoesting van Jeruzalem. Hij zegt:

Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal.

MATTHEÛS 24:21

Ezechiël gebruikte dezelfde bewoordingen ook in Ezechiël 5 vers 9, toen hij sprak over de Babylonische verwoesting van Jeruzalem. Daniël spreekt over datgene waar Ezechiël over sprak, de Babylonische verwoesting van Jeruzalem, omdat God nog nooit eerder zoiets als dit heeft gedaan. Het is een overdrijving.

Zoals het beschreven is in de wet van Mozes, is al dat onheil over ons gekomen. Wij hebben het aangezicht van de HEERE, onze God, niet getracht gunstig te stemmen door ons af te keren van onze ongerechtigheden en verstandig met Uw waarheid om te gaan. Daarom heeft de HEERE over het onheil gewaakt en heeft Hij het over ons gebracht. Want de HEERE, onze God, is rechtvaardig in al Zijn werken die Hij gedaan heeft, aangezien wij naar Zijn stem niet geluisterd hebben. Nu dan, Heere, onze God, U, Die Uw volk met sterke hand uit het land Egypte geleid hebt en U een Naam gemaakt hebt zoals hij heden ten dage is — wij hebben gezondigd, wij hebben goddeloos gehandeld. Heere, laten toch Uw toorn en Uw grimmigheid zich afwenden van Uw stad Jeruzalem, Uw heilige berg, op grond van al Uw gerechtigheden, want om onze zonden en om de ongerechtigheden van onze vaders zijn Jeruzalem en Uw volk tot smaad geworden voor allen die ons omringen.

DANIËL 9:13-16

Nu dan, onze God, luister naar het gebed van Uw dienaar en naar zijn smeekbeden. Doe, omwille van de Heere, Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is. Neig Uw oor, mijn God, en hoor! Open Uw ogen om onze verwoestingen en de stad te zien waarover Uw Naam is uitgeroepen, want wij werpen onze smeekbeden niet voor U neer op grond van onze gerechtigheden, maar op grond van Uw grote barmhartigheid. Heere, luister. Heere, vergeef. Heere, sla er acht op en doe het, wacht niet langer — omwille van Uzelf, mijn God. Over Uw stad en over Uw volk is immers Uw Naam uitgeroepen.

DANIËL 9:17-19

18

Bidden om de eer van Gods naam

Ik wil er alleen even op wijzen hoe doeltreffend gebed eruitziet. Het is niet: „Heere, help mij. Help wat van mij is. Help ons.” Het is: „Heere, handhaaf de eer van Uw Naam. Het is Uw volk. Het is Uw stad. Het is Uw belofte. Het is Uw reputatie.”

Zo bad Mozes ook toen God Israël wilde uitroeien en uit hem een nieuw volk wilde maken. Hij zegt:

Maar Mozes zei tegen de HEERE: Dan zullen de Egyptenaren het horen; immers, U hebt door Uw kracht dit volk uit hun midden geleid. Zij zullen het zeggen tegen de inwoners van dit land, die gehoord hebben dat U, HEERE, in het midden van dit volk bent, dat U oog in oog gezien wordt, HEERE, en dat Uw wolk boven hen staat, en dat U overdag in een wolkkolom voor hen uit gaat en 's nachts in een vuurkolom. Zou U dit volk als één man doden, dan zullen de volken die bij geruchte van U gehoord hebben, zeggen: Omdat de HEERE dit volk niet in het land kon brengen dat Hij hun gezworen had, daarom heeft Hij hen in de woestijn afgeslacht.

NUMERI 14:13-16

Het komt er in wezen op neer dat je opkomt voor Gods belangen. Daar draait gebed om. Gebed draait er niet om dat je over de wonderlamp wrijft en de geest uit de lamp zover krijgt dat hij doet wat wij willen. Het gaat erom dat we er bij God op aandringen te doen wat in feite in Zijn eigen belang is.

Laat me je laten zien hoe de apostelen baden in Handelingen hoofdstuk 4. Daarna komen we hierop terug en behandelen we nog een paar verzen. In Handelingen 4 werden de apostelen met zware straffen bedreigd als ze in de Naam van Jezus bleven prediken. En in Handelingen 4 vers 23 staat:

En nadat zij losgelaten waren, gingen zij naar hun eigen mensen en berichtten alles wat de overpriesters en de oudsten tegen hen gezegd hadden.

HANDELINGEN 4:23

Dat wil zeggen: ze waren vrijgelaten door het Sanhedrin, uit de gevangenis.

Toen zij dat hoorden, verhieven zij eensgezind hun stem tot God en zeiden:

Heere, U bent de God Die de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is gemaakt heeft. U hebt door de mond van Uw dienaar David gezegd: Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat zonder inhoud is? De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde. Want werkelijk, Herodes en Pontius Pilatus zijn met de heidenen en de volken van Israël samengekomen tegen Uw heilige Dienaar Jezus, Die U gezalfd hebt, om alles te doen wat Uw hand en Uw raadsbesluit van tevoren bepaald hadden. Nu dan, Heere, sla acht op hun dreigingen en geef Uw dienaren met alle vrijmoedigheid Uw Woord te spreken, doordat U Uw hand uitstrekt tot genezing en er tekenen en wonderen gebeuren door de Naam van Uw heilige Dienaar Jezus.

HANDELINGEN 4:24-30

Kijk nu eens goed naar dit gebed. Let erop hoe vaak het om 'U' gaat en hoe het nooit om 'ons' gaat. Dit gaat niet over ons; het gaat over U.

Dit gaat allemaal over God. Het gaat allemaal over U, God. Het zijn Uw dienaren. Het is Uw Jezus. Het is Uw Woord. Het zijn Uw tekenen. Het is Uw hand. Het zijn Uw beloften. Het is Uw reputatie. Daarom hadden gebeden in de Bijbel soms resultaten die onze gebeden niet hebben. Wij roepen in wezen tot God omdat wijzelf en onze eigen belangen iets nodig hebben. Maar gebeden in de Naam van Jezus behoren gebeden te zijn die Jezus zou bidden: gebeden zoals Daniël en de apostelen die baden, gebeden die erom gaan dat God Zijn eigen Naam en Zijn eigen belangen rechtvaardigt.

Dat is wat we in Daniël 9:19 aantreffen:

Heere, luister. Heere, vergeef. Heere, sla er acht op en doe het, wacht niet langer — omwille van Uzelf, mijn God. Over Uw stad en over Uw volk is immers Uw Naam uitgeroepen.

DANIËL 9:19

19

Gabriël brengt inzicht in de zeventig weken

Nu vers 20:

Terwijl ik nog sprak en bad, en belijdenis deed van mijn zonde en van de zonde van mijn volk Israël, en mijn smeekbede uitstortte voor het aangezicht van de HEERE, mijn God, omwille van de heilige berg van mijn God — terwijl ik nog sprak in het gebed, bereikte de man Gabriël, die ik aan het begin in het visioen gezien had, mij omstreeks de tijd van het avondoffer, terwijl hij snel kwam aanvliegen. Hij onderwees mij, sprak met mij en zei: Daniël, nu ben ik uitgegaan om u inzicht en begrip te geven. Bij het begin van uw smeekbeden ging er een woord uit en ik ben gekomen om het u te vertellen, want u bent zeer geliefd. Let daarom op het woord en begrijp het visioen.

DANIËL 9:20-23

Met „de man Gabriël, die ik aan het begin in het visioen gezien had” verwijst Daniël naar het vorige hoofdstuk. Gabriël verschijnt als een man, maar hij vliegt. Vervolgens geeft hij Daniël de vier verzen die bekendstaan als de profetie van de zeventig weken. In sommige opzichten is dit de opmerkelijkste profetie in de Bijbel. Want afhankelijk

van hoe zij wordt opgevat, denken veel mensen dat zij in wezen de precieze dag van de kruisiging van Jezus voorspelt. Zij gaat beslist over Jezus. En zij geeft een tijds kader vanaf Daniëls eigen tijd tot de tijd van Jezus en vertelt hoe lang dat zal zijn.

De waarde van die profetie is natuurlijk duidelijk: geen enkele Messias zou kunnen komen en beweren de Messias te zijn als hij niet binnen dat tijds kader valt. De geschiedenis heeft laten zien dat Jezus daar wel binnen viel. Over de uitleg van die profetie bestaat echter opvallend veel verschil van mening, vooral tussen enerzijds de dispensationalisten en anderzijds de historische christelijke wetenschap. We zullen hierop terugkomen en deze profetie uitvoerig bestuderen. Het is een duistere profetie die nogal verwarrend is verwoord, maar zij kan begrijpelijk worden gemaakt. We zullen de tijd moeten nemen die nodig is om haar werkelijk te begrijpen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Daniël 8:1
- Daniël 8:2
- Daniël 8:3
- Daniël 8:20
- Daniël 8:4
- Daniël 8:5
- Daniël 8:21
- Daniël 8:6-7
- Daniël 8:8-12
- Daniël 12:3
- Daniël 8:13
- Daniël 8:14
- Daniël 8:15-16
- Daniël 8:17
- Daniël 8:18
- Daniël 8:19
- Daniël 8:23

- Daniël 8:24
- Daniël 8:25
- Daniël 8:26-27
- Openbaring 22:10
- Daniël 9:1
- Daniël 9:1-2
- 2 Korinthe 3:6
- Daniël 9:3
- Daniël 9:4-6
- Daniël 9:7
- Daniël 9:8-11
- Daniël 9:12
- Mattheüs 24:21
- Daniël 9:13-16
- Daniël 9:17-19
- Numeri 14:13-16
- Handelingen 4:23
- Handelingen 4:24-30
- Daniël 9:19
- Daniël 9:20-23

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.